

dos. Zaur Məmmədov
"30" "may" 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050810- "Turizm işinin təşkili"

Fakültə: İqtisadiyyat və idarəetmə

Kafedra: Maliyyə idarəetməsi və audit

I.Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Biznes riyaziyyatı (kafedranın 30.05.2025 14 sayılı protokol, fənn müəllimi tərəfindən tərtib edilən işçi tədris planı)

Kodu: İPF-B03

Tədris ili: II (2025/2026) Semestr: I

Tədris yükü: Auditoriya saati – 10 saat (10 saat mühazirə)

Tədris forması: Qiyabi

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 6

Auditoriya №:

Saat:

II.Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: Hüseynli Nuran Miraqil oğlu, Baş müəllim

Məsləhət günləri və saati: I-V günlər 12⁰⁰-13⁰⁰

E-mail ünvanı: nurangaga@yahoo.com

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Füzuli küç.,170-a

III.Tövsiyyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

Əsas:

1. Брэдли, Тереза (2013). Основы математики для экономики и бизнеса, 4-е издание, Wiley. ISBN 978-1118358290
2. Брехнер, Роберт. (2006). Современная математика для бизнеса и потребителей, Thomson South-Western. ISBN 0-324-30455-2
3. Дуулинг, Эдвард (2009). Схема математических методов для бизнеса и экономики Шаума, McGraw-Hill. ISBN 0071635327
4. Россер М. и Лис П. (2016). Основы математики для экономистов 3-е издание. Рутледж. ISBN 9780415485920

IV.Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən Turizmə giriş fənninin tədrisi vacibdir.

V.Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur

VI Fənnin təsviri və məqsədi: Biznes riyaziyyatı, insanlara pul haqqında məlumat vermək və məlumatlı maliyyə qərarları qəbul etmələri üçün lazımlı vasitələrlə təmin etmək məqsədi daşıyan bir fəndir. Biznes riyaziyyatı bir işə sahib olmaq və idarə etməklə əlaqəli maliyyə xüsusiyyətlərini öyrətməklə yanaşı, şəxsi maliyyələşdirmə ilə bağlı faydalı elmi biliklər təqdim edir. Fənn, biznesdə mühasibat, iqtisadiyyat, marketing, maliyyə təhlili və s. haqqında bilməli olduqları hər şeyi izah edərək maliyyə vəziyyətini məsuliyyətlə və mənfəətlə idarə etməyə hazırlayır. Biznes işində maliyyə vəziyyətinə nəzarət yaşamaq və uğur qazanmağın açarıdır. Bu istiqamətdə biznes riyaziyyatını başa düşmək gəlirli əməliyyatlar və dəqiq qeydlərin aparılmasını bacarmaq tələb olunur. Bu işdə vacib olan əmil elektron riyazi informasiyaları emal etməkdir. Biznes fəaliyyətində annuitetlər, biznes fəaliyyətində kredit faizlərinin hesablanması, biznesdə risklərin ölçülməsi və riyazi hesablanması, əmək haqqı və hesablanması və s. kimi məsələlərin öyrənilməsi fənnin başlıca məqsəd və vəzifələri hesab edilir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII.Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır.

İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir. Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş materialı dərinləndirib başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəfli verir;
- 9 bal-tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açar;
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;

- 7 bal- tələbə keçilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür;
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir;
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	Əla	A
2.	81-90	Çox yaxşı	B
3.	71-80	Yaxşı	C
4.	61-70	Kafi	D
5.	51-60	Qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	Qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X. Təqvim mövzu planı: Cəmi: 10 saat. Mühazirə – 10 saat

№	Keçirilən <u>mühazirə</u> , seminar, məşğələ, laboratoriya və sərbəst mövzuların məzmunu	Mühazirə	
		Saat	Tarix
1	2	3	4
	Mühazirə mövzuları		
1	Biznes və riyaziyyat anlayışı, onun iqtisadi mahiyyəti və biznes riyaziyyatının məqsədi və metodları, biznesə başlama texnikası Plan 1. Riyaziyyat və Biznes riyaziyyatı anlayışı 2. Biznes fəaliyyətinin iqtisadi mahiyyəti 3. Biznesin məqsədi, növləri və metodları 4. Biznes fəaliyyətində riyazi hesablamaların rolu 5. Sahibkarlıq fəaliyyətinə başlama metodologiyası və biznes gəliri 6. Sahibkarlıq fəaliyyəti haqqında fərziyyələr 7. Biznesdə prosedurlar və vaxt 8. Biznesdə xərclərin hesablanması, ödənilən minimum kapital və islahatlar Mənbə: [Mühazirə materialları, 1; 2; 3]	2	
2	Biznesdə elektron riyazi informasiyalar, Biznesdə maliyyə elementlərinin riyazi hesablanması və pulun zaman dəyəri Plan: 1. Biznes fəaliyyətinin informasiya təminatı və istifadə olunan informasiyanın növləri 2. İnformasiya biznesinin mahiyyəti və sahələri 3. İnternet qlobal informasiya biznesinin tərkibi kimi 4. Elektron biznesinin inkişafının əsas meyilləri 5. Pulun "Zaman dəyəri" 6. Biznesdə maliyyə əməliyyatlarının kəmiyyət analizinin əsasları 7. Biznesdə faizlər və faiz dərəcələrinin növləri 8. İnvestisiyaları maliyyə qiymətləndirilməsi 9. Lizing ödənişlərinin hesablanması Mənbə: [Mühazirə materialları, 1; 2; 3]	2	
3	Sahibkarlıq fəaliyyətində kreditlər, bank hesabları və xidmətlərinin təhlili Plan: 1. Kreditin mahiyyəti, obyektiv zəruriliyi, onun meydana gəlməsi və prinsipləri. 2. Kreditin funksiyaları, formaları və növləri 3. Bank hesablarının açılması, aparılması və bağlanması qaydaları 4. Biznes subyektlərinə bank xidmətləri və depozitin hesablanması üsulları 5. Biznes fəaliyyətinə kredit faizlərinin hesablanması metodları Mənbə: [Mühazirə materialları, 1; 2; 3]	2	

4	Borcun qaytarılması üsulları (yığım fondu metodu və amortizasiya metodu) Plan: 1. Borc müqaviləsi və formaları. 2. Amortizasiya mahiyyəti və əhəmiyyəti 3. Amortizasiyanın hesablanması 4. Borcun qaytarılmasının amortizasiya metodu 5. Borcun qaytarılmasının yığım fondu metodu Mənbə: [Mühazirə materialları, 1; 2; 3]	2	
5	Biznes müəssisələrində əmək haqqı, ödənilməsi sistemi və hesablanması metodları, biznes fəaliyyətində gəlir, xərc, mənfəət, zərər və rentabelliğin riyazi hesablanması Plan: 1. Əmək haqqı və biznes fəaliyyətində əhəmiyyəti 2. Əmək haqqının verilməsi müddətləri 3. Əməyin ödənilməsi sistemi və növləri 4. Biznes müəssisələrində əmək haqqının hesablanması 5. Biznes müəssisələrində məzuniyyət haqqının hesablanması 6. Biznes fəaliyyətində gəlir və xərclər 7. Mənfəət və zərər haqqında anlayış. 8. Sahibkarlıq fəaliyyətində mənfəətin hesablanması üsulları 9. Biznes fəaliyyətində rentabellik və onun hesablama qaydası Mənbə: [Mühazirə materialları, 1; 2; 3]	2	
X	Cəmi:	10	

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar: Biznes riyaziyyatı, insanlara pul haqqında məlumat vermək və məlumatlı maliyyə qərarları qəbul etmələri üçün lazımlı vasitələrlə təmin etmək məqsədi daşıyan bir fənn kimi biznesdə mühasibat, iqtisadiyyat, marketinq, maliyyə təhlili və s. haqqında bilməli olduqları hər şeyi izah edərək maliyyə vəziyyətini məsuliyyətlə və mənfəətlə idarə etməyə hazırlayır. Biznes işində maliyyə vəziyyətinə nəzarət, yaşamaq və uğur qazanmağın açarı olduğu üçün biznes riyaziyyatını başa düşmək və gəlirli əməliyyatlar və dəqiq qeydlərin aparılmasını bacarmaq tələb olunur. Bu işdə vacib olan əmil elektron riyazi informasiyaları emal etməkdir ki, tələbələr bu istiqamətdə bilikləri mənimsəməlidirlər.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri :

Fənni öyrənməklə tələbələr;
Biznesdə mühasibat, iqtisadiyyat, marketinq, maliyyə təhlili və s. mənimsəyir
Maliyyə vəziyyətini məsuliyyətlə və mənfəətlə idarə etməyi öyrənir
Biznes fəaliyyətində riyazi hesablamaları haqqında bilir
Biznes fəaliyyətində gəlir, xərc və rentabelliğin riyazi hesablanması bilir
Biznesdə risklərin ölçülməsi və riyazi hesablanması və s. mənimsəyir

XIII. Tələbənin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV:Kollektivium sualları

Kollektivium sualları

1. Riyaziyyat və Biznes riyaziyyatı anlayışı
2. Biznes fəaliyyətinin iqtisadi mahiyyəti
3. Biznesin məqsədi, növləri və metodları
4. Biznes fəaliyyətində riyazi hesablamaların rolu
5. Biznes fəaliyyətinin informasiya təminatı və istifadə olunan informasiyanın növləri
6. Biznesdə faizlər və faiz dərəcələrinin növləri
7. Kreditin mahiyyəti, obyektiv zəruriliyi, onun meydana gəlməsi və prinsipləri.
8. Amortizasiya mahiyyəti və əhəmiyyəti
9. Amortizasiyanın hesablanması
10. Əmək haqqı və biznes fəaliyyətində əhəmiyyəti

XV. İmtahan sualları

1. Riyaziyyat və Biznes riyaziyyatı anlayışı
2. Biznes fəaliyyətinin iqtisadi mahiyyəti
3. Biznesin məqsədi, növləri və metodları
4. Biznes fəaliyyətində riyazi hesablamaların rolu
5. Sahibkarlıq fəaliyyətinə başlama metodologiyası və biznes gəliri
6. Biznesdə prosedurlar və vaxt
7. Biznesdə xərclərin hesablanması, ödənilən minimum kapital və islahatlar
8. Biznes fəaliyyətinin informasiya təminatı və istifadə olunan informasiyanın növləri
9. İnformasiya biznesinin mahiyyəti və sahələri
10. İnternet global informasiya biznesinin tərkibi kimi

11. Elektron biznesinin inkişafının əsas meylləri
12. Pulun "Zaman dəyəri"
13. Biznesdə maliyyə əməliyyatlarının kəmiyyət analizinin əsasları
14. Biznesdə faizlər və faiz dərəcələrinin növləri
15. Lizinq ödənişlərinin hesablanması
16. Kreditin mahiyyəti, obyektiv zəruriliyi, onun meydana gəlməsi və prinsipləri.
17. Kreditin funksiyaları, formaları və növləri
18. Bank hesablarının açılması, aparılması və bağlanması qaydaları
19. Borc müqaviləsi və formaları.
20. Amortizasiya mahiyyəti və əhəmiyyəti
21. Amortizasiyanın hesablanması
22. Borcun qaytarılmasının amortizasiya metodu
23. Əmək haqqı və biznes fəaliyyətində əhəmiyyəti
24. Əmək haqqının verilməsi müddətləri
25. Əməyin ödənilməsi sistemi və növləri
26. Biznes müəssisələrində əmək haqqının hesablanması
27. Biznes müəssisələrində məzuniyyət haqqının hesablanması
28. Biznes fəaliyyətində gəlir və xərclər
29. Mənfəət və zərər haqqında anlayış
30. Sahibkarlıq fəaliyyətində mənfəətin hesablanması üsulları

Sillabus "Maliyyə idarəetməsi və audit" kafedrasının 30 may 2025-ci il (14 sayılı protokol) tarixli iclasında təsdiq olunmuşdur.

Kafedra müdiri:

dos. Əlixan Bədəlov

Fənn müəllimi:

b/m. Nuran Hüseynli

Değerli dos. GT Zeynep